

A ת"ס

Intro

Today we will learn בע"ה of נ"א דף of נייר מסכת
Some of the topics we will learn about include.

מת שנקבר ערום בארון של שיש
או על גבי רצפה של אבנים
זהו מת שיש לו רקב

The **רקב**, the dust of a **מת** is considered טמא and the Nazir is מגלה, only if the **מת** was buried bare in a coffin made of marble, or on a stone floor. However,

נקבר בכסותו בארון של עץ
או על גבי רצפה של לבנים

זהו מת שאין לו רקב

The **רקב** is NOT טמא, if the **מת** was buried while dressed, or in a wooden coffin or on a wooden floor.

אין רקב אלא הבא

מן הבשר ומן הגידים ומן העצמות

רקב is only מטמא if it comes from **בשר**, flesh, **גידים**, sinews, and **עצמות**, bones.

B שני מתים שקברן זה עם זה

נעשו גלגלין זה לזה

If two **מתים** were buried together, the **רקב** of each is NOT מטמא, because they are each considered גלגלין, a foreign substance to each other.

גזז שעריו וקברו עמו

נעשה לו גלגלין

If the hair of the **מת** was cut off and buried with him, it's considered גלגלין.

The Gemara discusses several questions pertaining to גלגלין.

מת שטחנו

אין לו רקב

A **מת** that was ground to dust is NOT considered **רקב**

A

מת שנקבר ערום בארון של שיש או ע"ג רצפה של אבנים

זהו מת שאין לו רקב

זהו מת שיש לו רקב

אין רקב אלא הבא...

מן הבשר ומן הגידים ומן העצמות

B

שני מתים שקברן זה עם זה נעשו גלגלין זה לזה

גזז שעריו וקברו עמו נעשה לו גלגלין

מת שטחנו אין לו רקב

C Some of the terms and concepts we will learn about include

תפוסה

In the event that a מת is transferred from his grave, the surrounding earth that is less than three אצבעות deep must be taken as well.

שכונת קברות

When three מתים are found buried within the range of 4 to 8 אמות, they are considered a שכונת קברות, and the surrounding area must be checked for other possible קברים.

C

1 So let's review ...

The previous Mishnah mentioned that a Nazir must be מגלח if he became טמא through מלא תרווד רקב, a ladle's worth of dust from the מת.

The Gemara now cites a Braisa

איזהו מת שיש לו רקב
מת שנקבר ערום בארון של שיש
או על גבי רצפה של אבנים
זהו מת שיש לו רקב

The מוגלח of the מת is considered טמא and the Nazir is מגלח, only if the מת was buried bare in a coffin made of marble, or on a stone floor, because, as Tosfos explains,

אינה נשחקת
These materials do NOT disintegrate. Therefore, the רקב is purely from the מת. However,

נקבר בכסותו
בארון של עץ
או על גבי רצפה של לבנים

זהו מת שאין לו רקב
The רקב is NOT טמא, if the מת was buried while dressed, or in a wooden coffin, or on a wooden floor, because נשחקת

These materials do disintegrate, and the רקב is NOT purely from the מת.

As Tosfos cites the Gemara in Masechta Nidah;

דבר אחר נעשה לו גלגלין
If another substance is גלגלין, mixed with המת, the רקב is NOT מטמא.

2 The Gemara continues with several rulings regarding רקב:

אין רקב אלא הבא מן הבשר ומן הגידים ומן העצמות רקב is only מטמא if it comes from בשר, flesh, גידים, sinews, and עצמות, bones.

שני מתים שקברן זה עם זה נעשו גלגלין זה לזה

If two מתים were buried together, the רקב of each is NOT מטמא, because each is considered גלגלין, a foreign substance to the other. As Tosfos explains, the הלכה למושה was taught only for pure dust from an individual corpse and excludes all גלגלין even the רקב of another מת.

1

A Nazir must be **מגלח** if he became **טמא** through **מלא תרווד רקב** a ladle's worth of dust from the **מת**

בריייתא:
איזהו מת שיש לו רקב?

<p>נקבר בכסותו בארון של עץ או ע"ג רצפה של לבנים</p>	<p>מת שנקבר ערום בארון של שיש או ע"ג רצפה של אבנים</p>
--	---

זהו מת
שאין לו רקב
Because ילחקת

זהו מת
שיש לו רקב
אינה ילחקת
Therefore,
the רקב is purely
from the מת

2

Several rulings regarding **רקב**

אין רקב אלא הבא...

מן הבשר **ומן הגידים** **ומן העצמות**

3 The Gemara continues with several rulings regarding רקב:
 אין רקב אלא הבא
 מן הבשר ומן הגידים ומן העצמות
 רקב is only מטמא if it comes from בשר, flesh, גידים, sinews,
 and עצמות, bones.

שני מתים שקברן זה עם זה
 נעשו גלגלין זה לזה
 If two מתים were buried together, the רקב of each is NOT
 מטמא, because each is considered גלגלין, a foreign
 substance to the other. As Tosfos explains, the הלכה למושה
 was taught only for pure dust from an individual
 corpse and excludes all גלגלין even the רקב of another חת.

However, the Gemara cites a Braisa which apparently
 contradicts this ruling.

רקב הבא מב' מתים
 טמא
 The רקב that comes from two מתים IS מטמא?

Therefore, רבא makes the following distinction:
 The Braisa is referring to a case of
 שקברו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו
 והרקיבו ועמדו על מלא תרווד רקב
 The רקב is טמא, because each מת was buried separately
 and became רקב individually, and only afterward was the
 dust combined to form a רקב מלא תרווד רקב.
 However in the Gemara's case,
 נעשו גלגלין זה לזה
 The רקב is NOT טמא because they were buried together
 and became רקב while mixed together.

=====
 The Gemara continues:
 גזז שערו וקברו עמו
 נעשה לו גלגלין
 If the hair of the מת was cut off and buried with him, the
 hair is considered a foreign substance, and the רקב is NOT
 מטמא
 =====

4 רקב הבא מן העקב מהו
 What is the Halachah regarding רקב that comes from the heel of the foot? Do we say? אין לו רקב
 The רקב is NOT מטמא, because כי גמרינן רקב הבא מכוליה מת אבל דאתי מן עקב לא
 The רקב applies only to other parts of the body that initially have חיות, life, and become רקב only through מיתה; but does NOT apply to the heel, because, as the ר"ש explains לפי שמחיים הוי כבשר המת
 The heel is considered dead flesh even while the person is alive.
 OR
 יש לו רקב
 Because לא שנא
 The רקב of הלכה למושה מסיני applies to all parts of the body.

5 The Gemara concludes that there is NO question when דאירקיב כוליה מת וקאתי דרך עקב
 As the Rosh explains; when the entire body became רקב, it is certainly מטמא, because the רקב came through מיתה, since the עקב CANNOT cause רקב to the entire מת.
 However, the question is when דאירקיב חד אבר וקאתי דרך עקב מאי
 Only a limb adjacent to the heel became רקב; and it's questionable whether it's מטמא, because the עקב may have caused the entire אבר to become רקב.
 תיקו
 The question remains unresolved.
 =====

4 ר' ירמיה asks...
רקב הבא מן העקב מהו?
 רקב from the heel of the foot

<p>יש לו רקב מטמא</p> <p>▼</p> <p>לא שנא</p>	<p>?</p>	<p>אין לו רקב NOT מטמא</p> <p>▼</p> <p>כי גמרינן רקב הבא מכוליה מת אבל דאתי מן עקב לא</p> <p><i>לפי שמחיים הוי כבשר המת</i></p>
--	----------	---

The Gemara concludes

<p>NO question when</p> <p>דאירקיב כוליה מת וקאתי דרך עקב</p> <p>▼</p> <p><i>Because the רקב came through מיתה, since the עקב cannot cause רקב to the entire מת</i></p>	<p>The question is when</p> <p>דאירקיב חד אבר וקאתי דרך עקב מאי?</p> <p>▼</p> <p><i>Because the עקב may have caused the entire אבר to become רקב</i></p> <p>▼</p> <p>תיקו</p>
--	---

6 The Gemara continues with a few other questions pertaining to גלגלין

עובר במעי אשה
הוי גלגלים או לא

If a woman dies while she is pregnant, do we say that the fetus is considered separate, and the mother's body לה אין לה, or NOT?

Do we say?

לא הוי גלגלים

Because

עובר ירך אמו

הלכך גופה הוא

The fetus is considered part of the mother.

OR

הוי גלגלין

Because

כיון דסופו לצאת

מיפרש פריש מינה

The fetus is NOT considered part of the mother, because the עובר will eventually come out and separate from her.

And even if we assume that

הוי גלגלין

Because

עובר דסופו לצאת

מיפרש פריש מינה

What is the Halachah regarding

שכבת זרע במעי אשה

שכבת זרע that is in the woman

Do we say

לא הוי גלגלין

Because

כיון דלא איתצד

כי גופה דמי

It is considered גופה, because it did not yet form an עובר, and it's considered לצאת

OR

הוי גלגלין

Because

כיון דמעלמא קאתי

It is NOT considered גופה, because it comes from outside.

6

Questions pertaining to גלגלין

עובר במעי אשה
הוי גלגלים או לא?

Do we say that the fetus
is considered separate

<p>הוי גלגלין</p> <p>טון דסופו לצאת מיפרש פריש מינה</p>	<p>?</p>	<p>לא הוי גלגלים</p> <p>עובר ירך אמו הלכך גופה הוא</p>
---	----------	--

שכבת זרע
במעי אשה?

<p>הוי גלגלין</p> <p>טון דמעלמא קאתי</p>	<p>?</p>	<p>לא הוי גלגלים</p> <p>טון דלא איתצד כי גופה דמי</p>
--	----------	---

7 The Gemara continues to ask about other parts of the body, whether they are considered גלגלין:

פירשה מהו
Human waste;

עורו מהו
The skin;

כיחו וניעו מהו
Mucus;

The Gemara explains that if we were to assume that all these substances

הוי גלגלין

Then רקב could only be מטמא if

דאשקיה מי דקלים

The person drank a potion to clean his insides from all waste and mucus. And

וסכיא נשא

He smeared himself with a cream to remove his hair. And

ושלקו במי טבריא

His body was cooked in the hot springs of Teverya to remove his skin.

=====

7

כיחו וניעו
מהו?
Mucus

עורו
מהו?
The skin

פירשה
מהו?
Human waste

*The Gemara explains
If we were to assume*

הוי גלגלין

Then רקב could only be מטמא if

ושלקו
במי טבריא
To remove
his skin

וסכיא
נשא
To remove
his hair

דאשקיה
מי דקלים
To clean
his insides
from all waste
and mucus

8 אמר אביי
 נקטינן מת שטחנו
 אין לו רקב
 A מת that was ground to dust is NOT considered רקב,
 because as Tosfos explains,
 רקבות גמירי
 ולא עפרורית דטחינא
 The applies only to dust caused by decay,
 but NOT to dust by grinding.

The Gemara asks
 טחנו וחזר והרקיב מהו
 What is the Halachah if the מת was first ground and then
 afterward decayed?
 Do we say
 יש לו רקב
 Because the רקב comes from ועצמות
 OR
 אין לו רקב
 Because
 כברייתו בעינן וליכא
 רקב is only מטמא when the מת was in his original state, but
 NOT when the מת was altered.
 The Gemara concludes
 תיקו
 =====

8

אמר אביי
**נקטינן מת שטחנו
 אין לו רקב**

רקבות גמירי
 ולא עפרורית דטחינא
*applies only to
 dust caused by decay*

טחנו וחזר והרקיב מהו?
*First ground
 and then afterward decayed?*

<p>אין לו רקב</p> <p>Because כברייתו בעינן וליכא</p>	<p>יש לו רקב</p> <p>Because the רקב comes from בשר וגידים ועצמות</p>
---	---

תיקו

9 The Gemara cites a Braisa
 מת שחסר אין לו רקב
 מטמא ברקב. And
 ולא תפוסה
 If he was transferred, the surrounding earth is NOT taken
 along.
 ולא שכונת קברות
 If he was buried with 2 other מתים, they are NOT consid-
 ered a שכונת קברות.
 =====

רבא asks
 הרקיב כשהוא חי וחזר ומת מהו
 What is the Halachah if a limb of a person decayed and he
 then died?
 Do we say
 אין לו רקב
 Because
 כי גמירי רקב דאירקיב כשהוא מת
 The הלכה למשה סיני is only for רקב that occurs after he dies,
 but NOT while he is still alive.
 OR
 יש לו רקב
 Because
 השתא מיהא הא מיית
 The הלכה למשה סיני is for רקב of a מת, and he is now dead.

9 *בריייתא:*

מת שחסר...

ולא שכונת קברות	ולא תפוסה	אין לו רקב
✓	✓	✓
<i>If buried with 2 other מתים they are NOT considered a שכונת קברות</i>	<i>If transferred, surrounding earth is not taken along</i>	<i>Not מטמא ברקב</i>

רבא asks

**הרקיב כשהוא חי
וחזר ומת מהו?**

*If a limb of a person decayed
and he then died*

יש לו רקב	?	אין לו רקב
▼		▼
<i>Because השתא מיהא הא מיית</i>		<i>Because כי גמירי רקב דאירקיב כשהוא מת</i>